

مکانیک خاکهای غیر اشباع

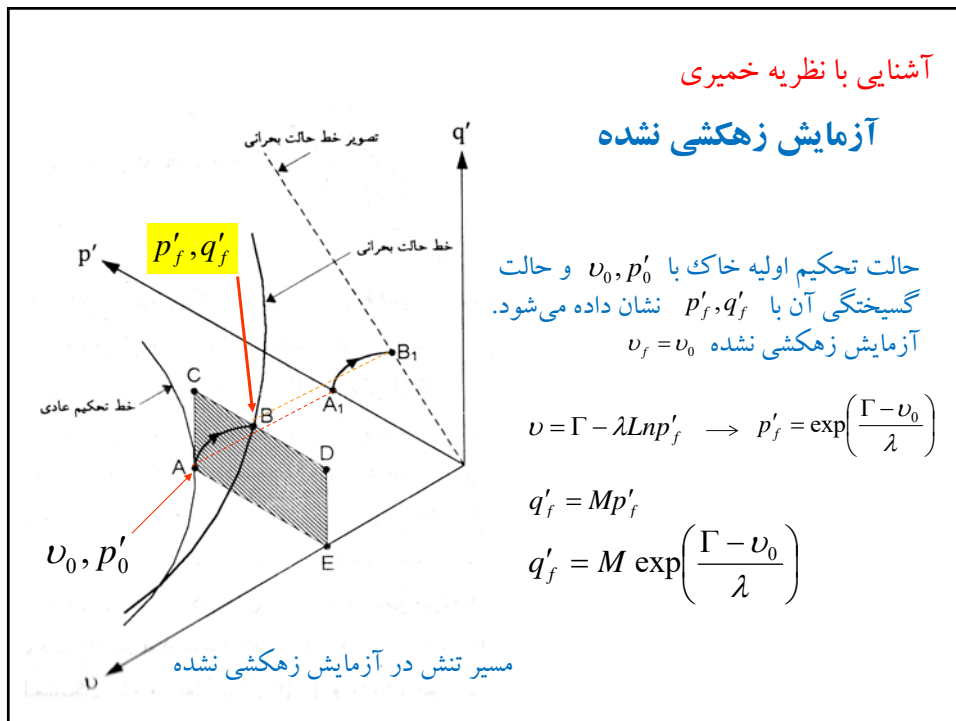
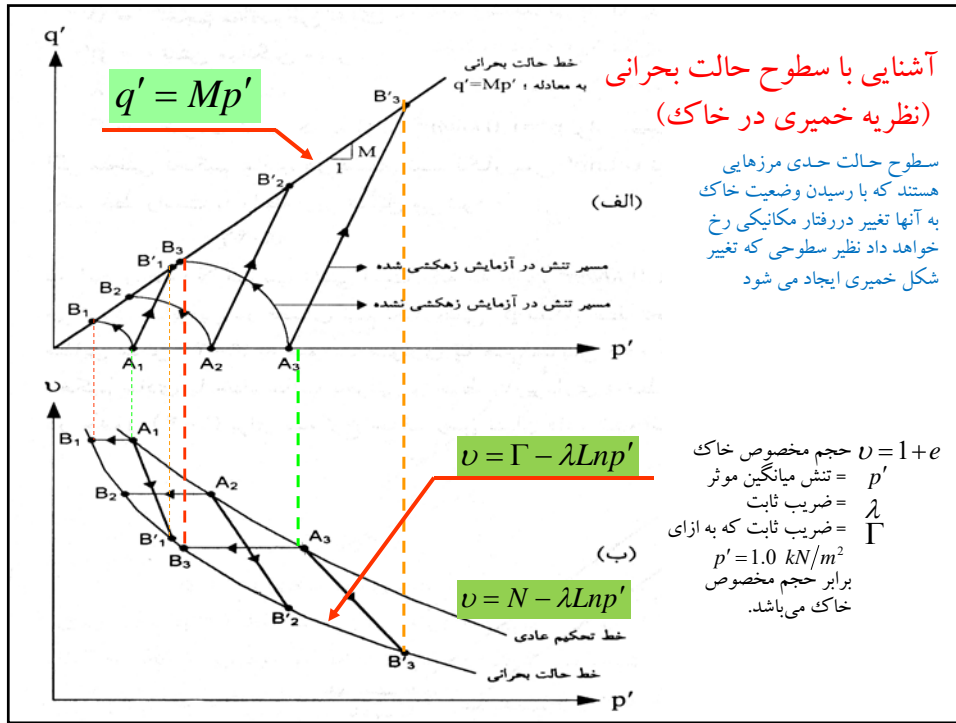
تئوری

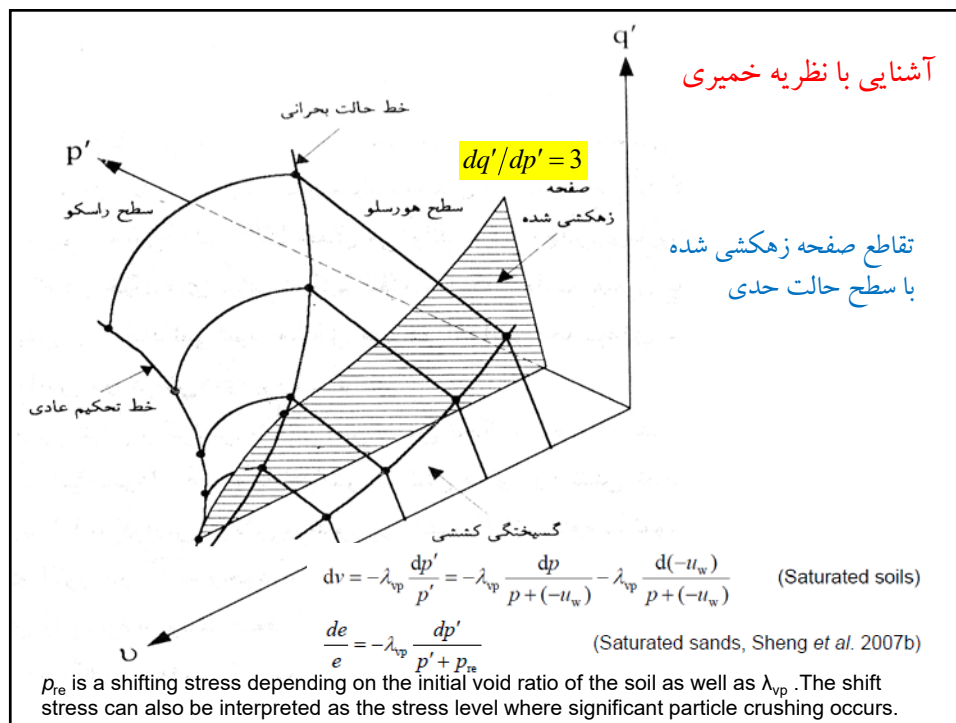
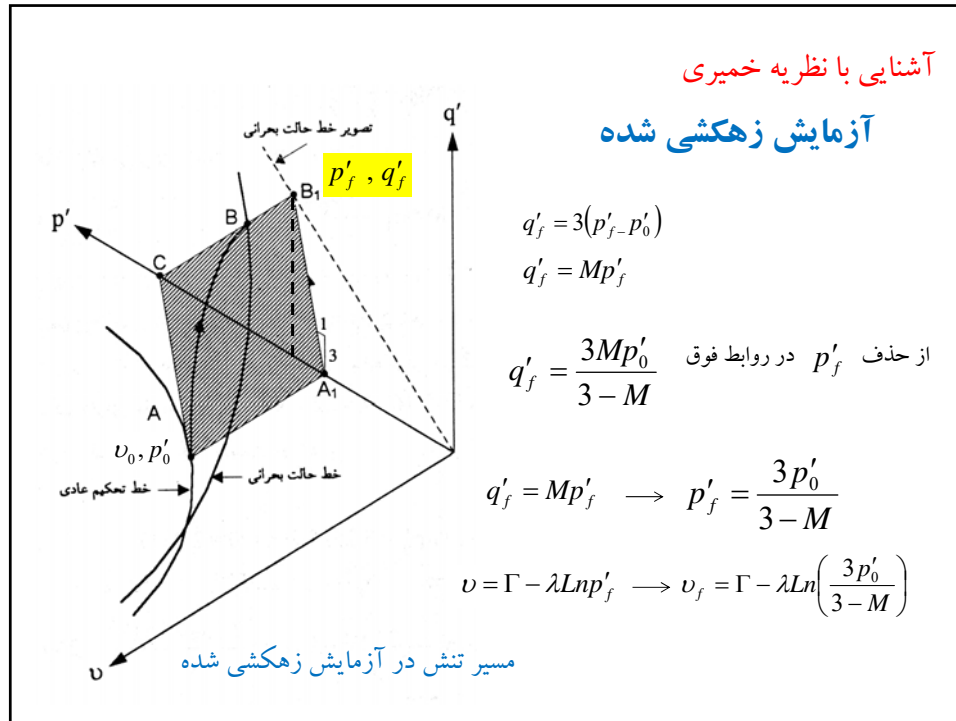
Unsaturated soils

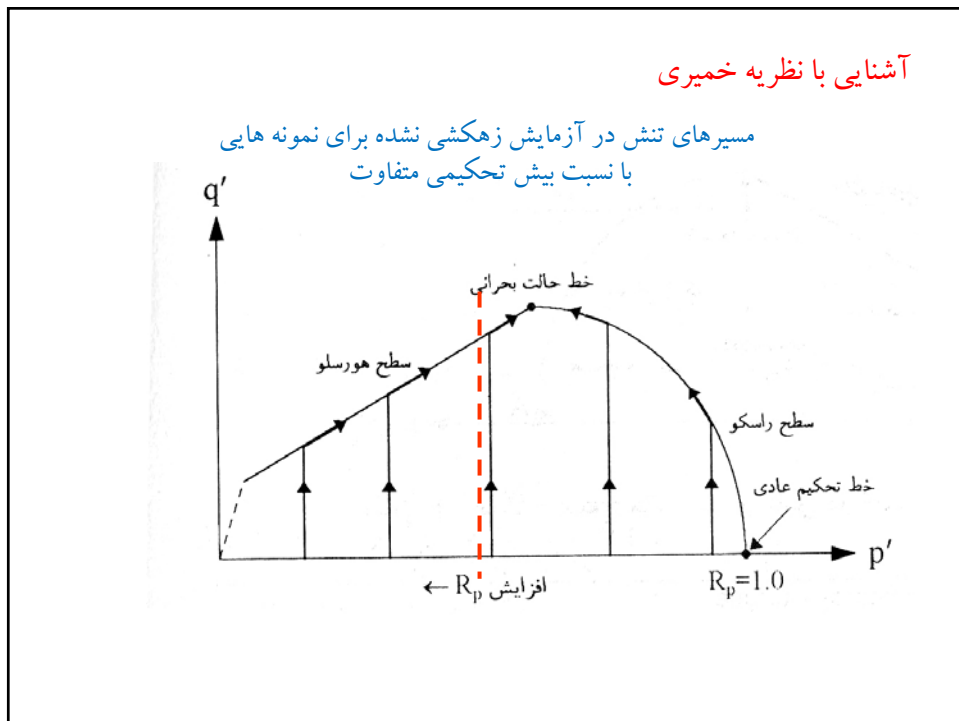
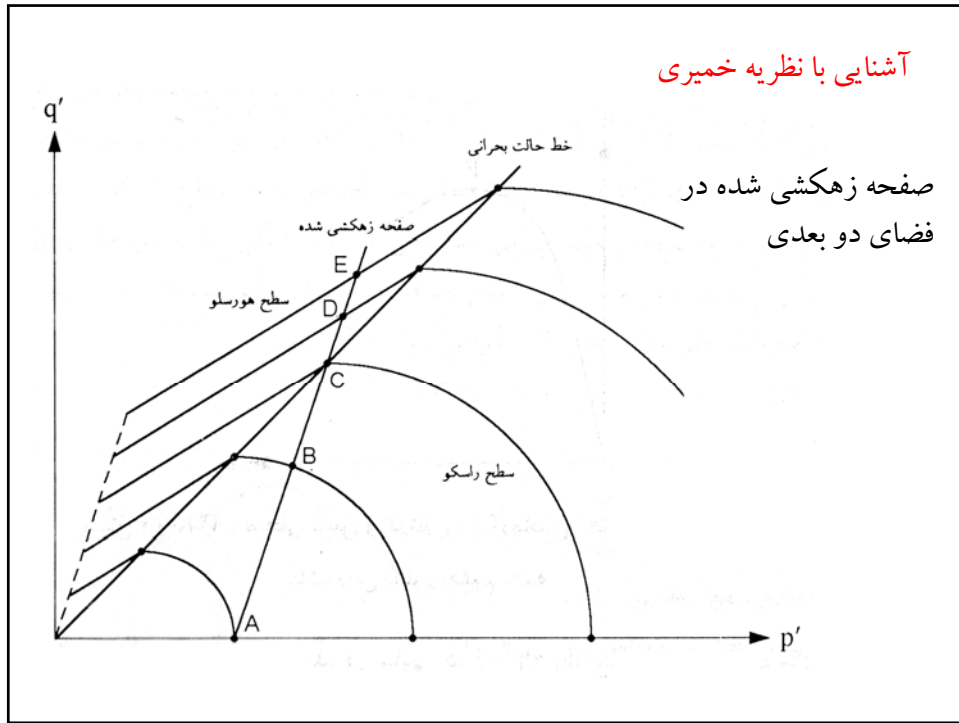
Hasan Ghasemzadeh

فهرست عناوین و فصول

- ۱- مقدمه - آشنایی - مختصری از ترمودینامیک
- ۲- رفتار فازهای مختلف در خاک غیر اشباع
- ۳- اندازه گیری در خاک غیر اشباع
- ۴- نتایج آزمایشات خاک غیر اشباع
- ۵- تنش موثر و کرنش
- ۶- تئوری های خاک غیر اشباع
- ۷- جریان در خاک غیر اشباع
- ۸- کاربرد خاک غیر اشباع در مهندسی

تعیین مدل رفتاری

مدل رفتاری خاک‌ها غیر اشباع

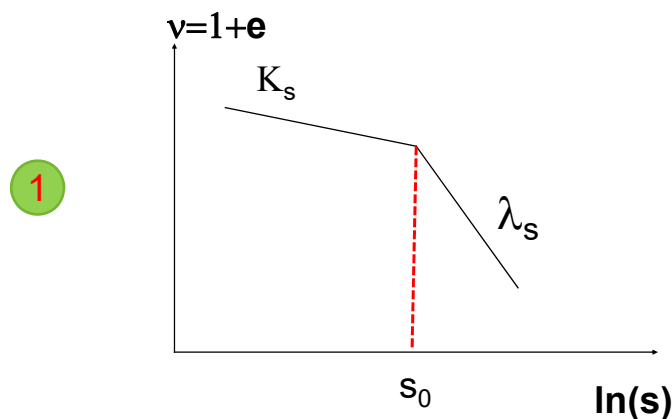
مدل‌های خاک اشباع حدود دهه پنجاه تبیین شد
 مفاهیم پایه خاک غیر اشباع به سه دهه تاخیر درک گردید
 در دهه ۸۰ و ۹۰ تنش برشی، تغییر حجم و رابطه میزان آب و مکش
 در خاک غیر اشباع درک شد
 دو نوع مدلسازی مقاومت-حجم-اشباع-مکش و تنش-کرنش الاستوپلاستیک
 جداگانه پیشرفت نمودند.
 در دهه آخر قرن پیش پیشرفت زیادی در ارتباط با مستقل‌های تنش ایجاد شد

Dr. Hasan Ghasemzadeh

9

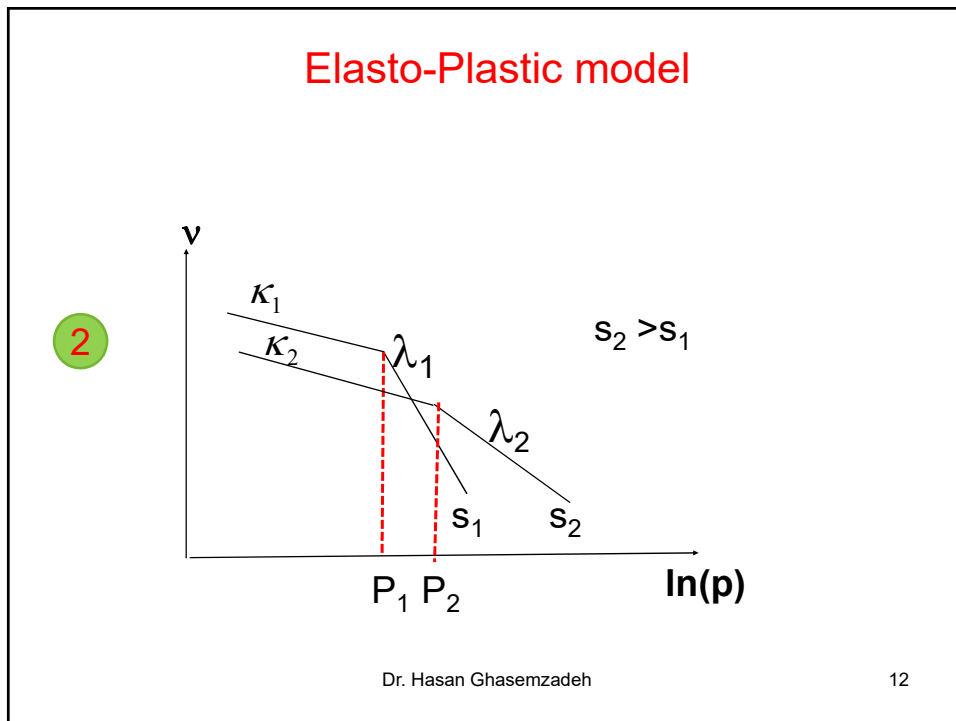
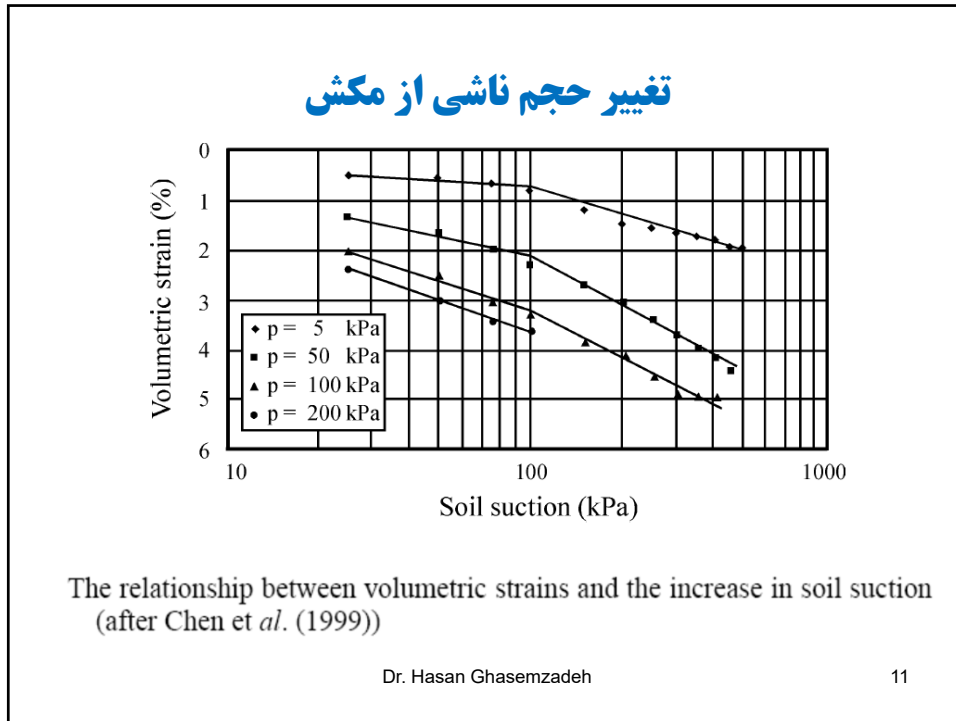
Elasto-Plastic model

بر اساس آزمایشات شش مورد توسط جنس و آلزو در نظر گرفته شده است

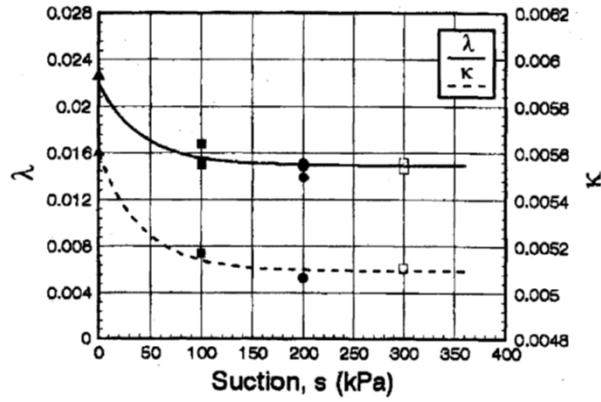

Dr. Hasan Ghasemzadeh

10

تغییر تراکم پذیری ناشی از مکش

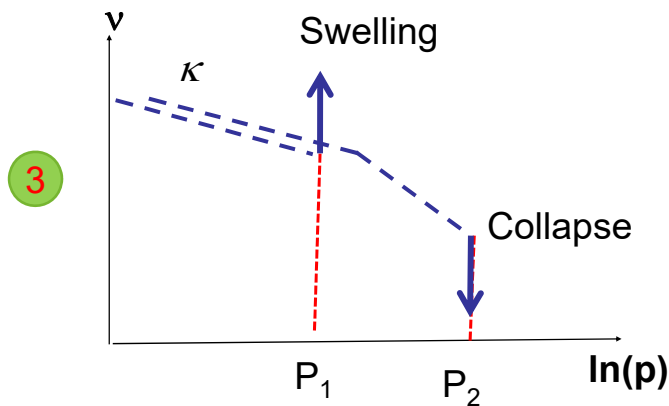

Influence of suction on parameters κ and λ (after Rampino et al. (2000))

Elastic (pre-yield) compressibility coefficient κ
 Elastioplastic (post-yield) compressibility coefficient λ
 Dr. Hasan Ghasemzadeh

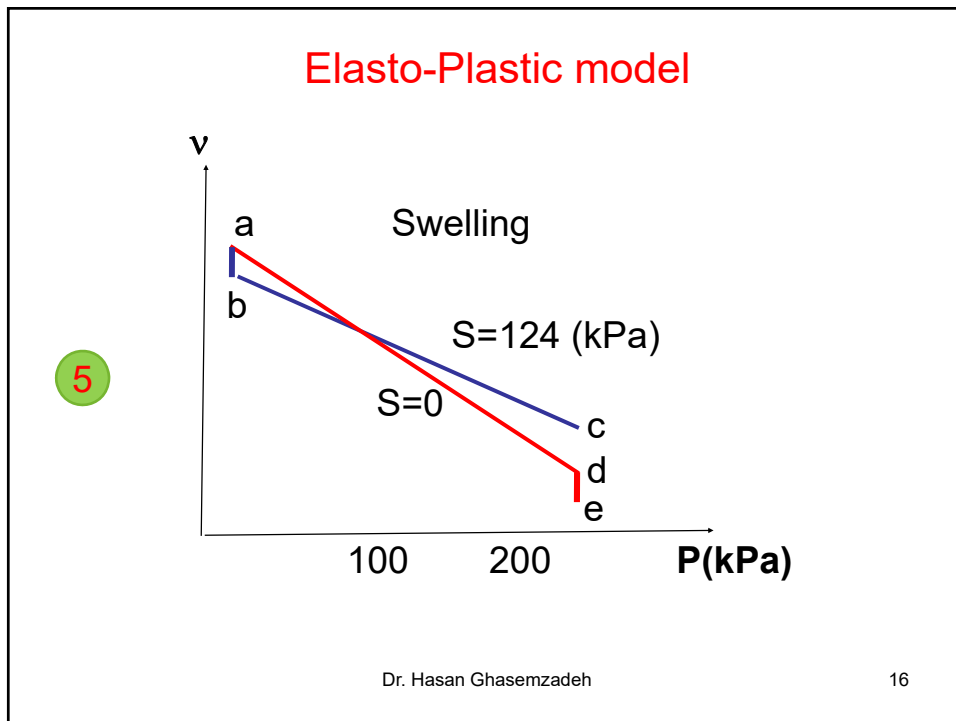
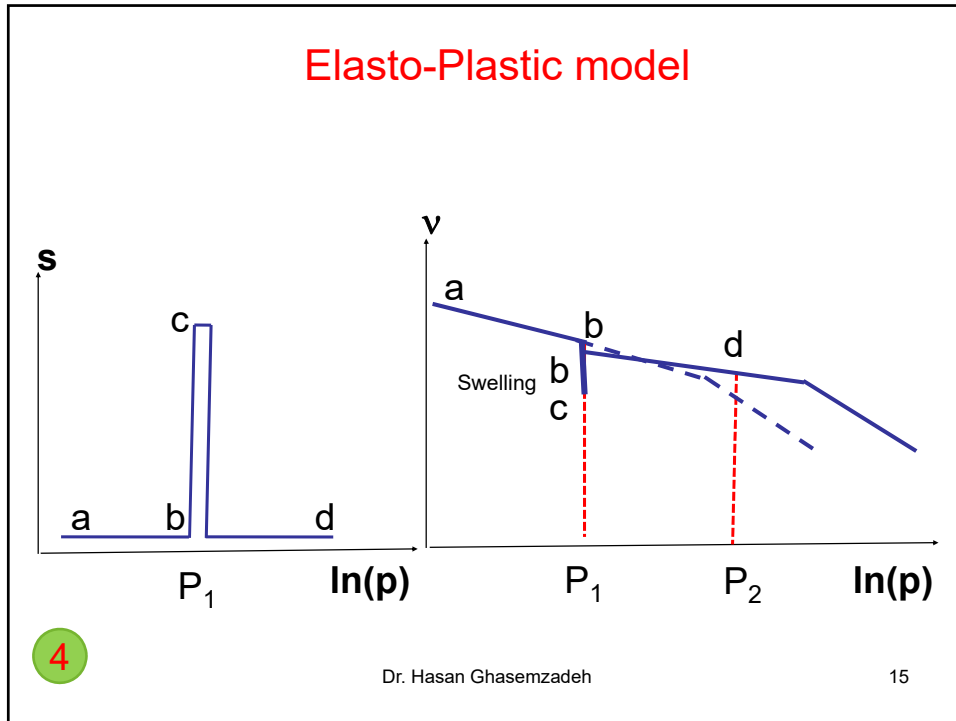
13

Elasto-Plastic model

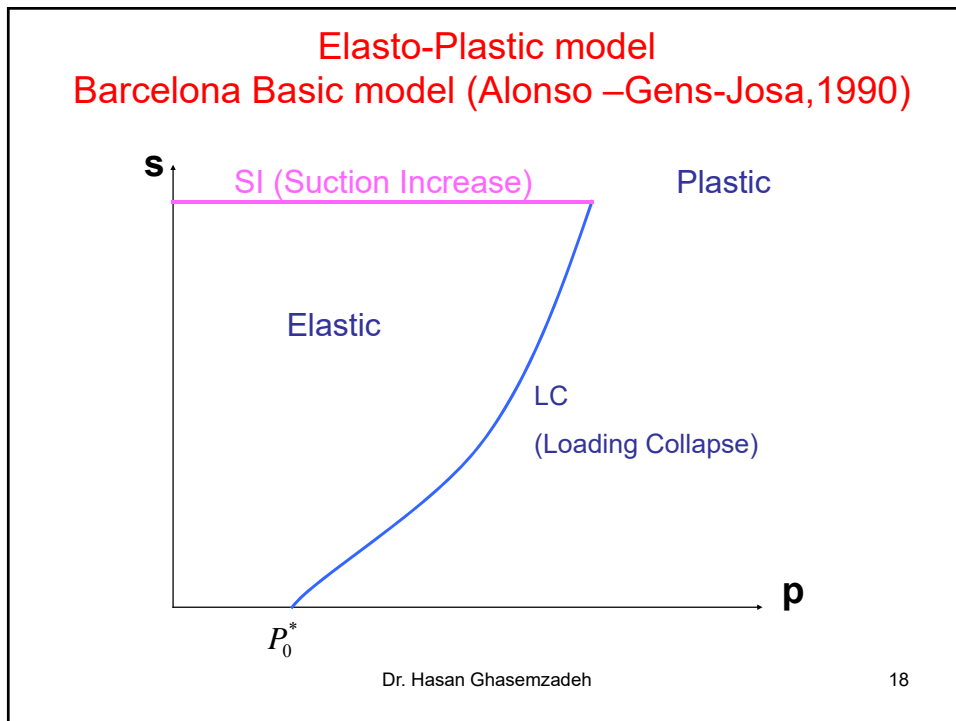
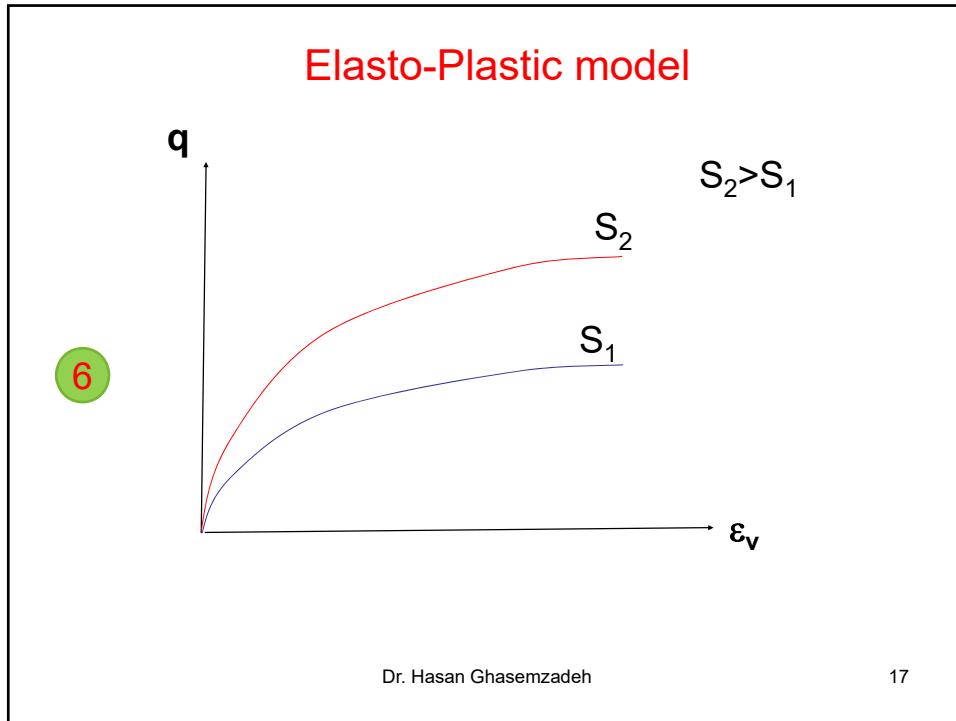

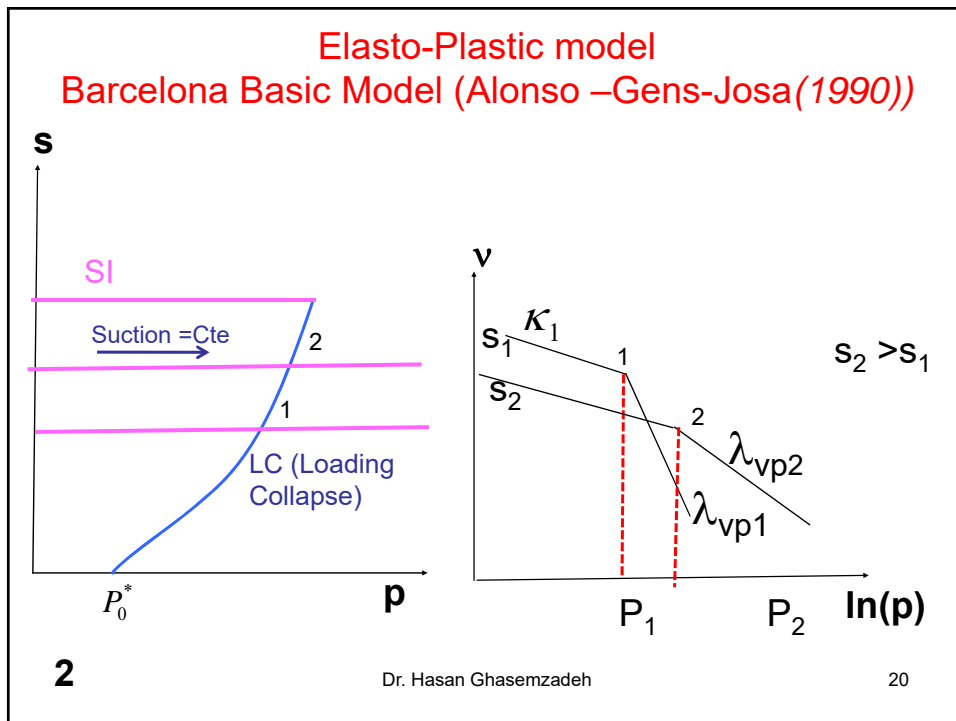
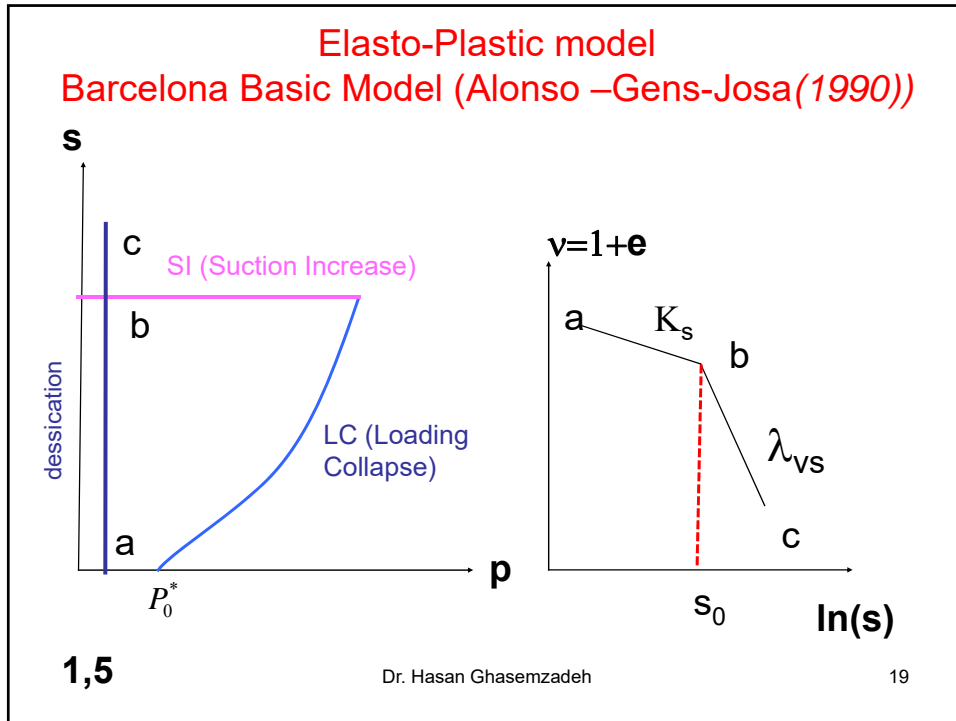
Dr. Hasan Ghasemzadeh

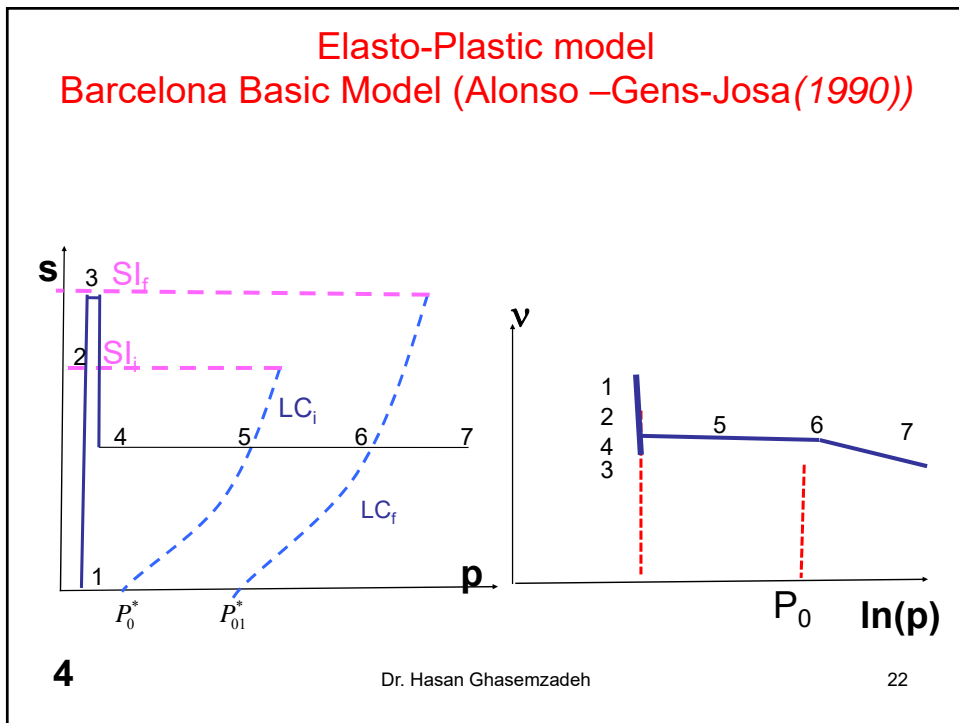
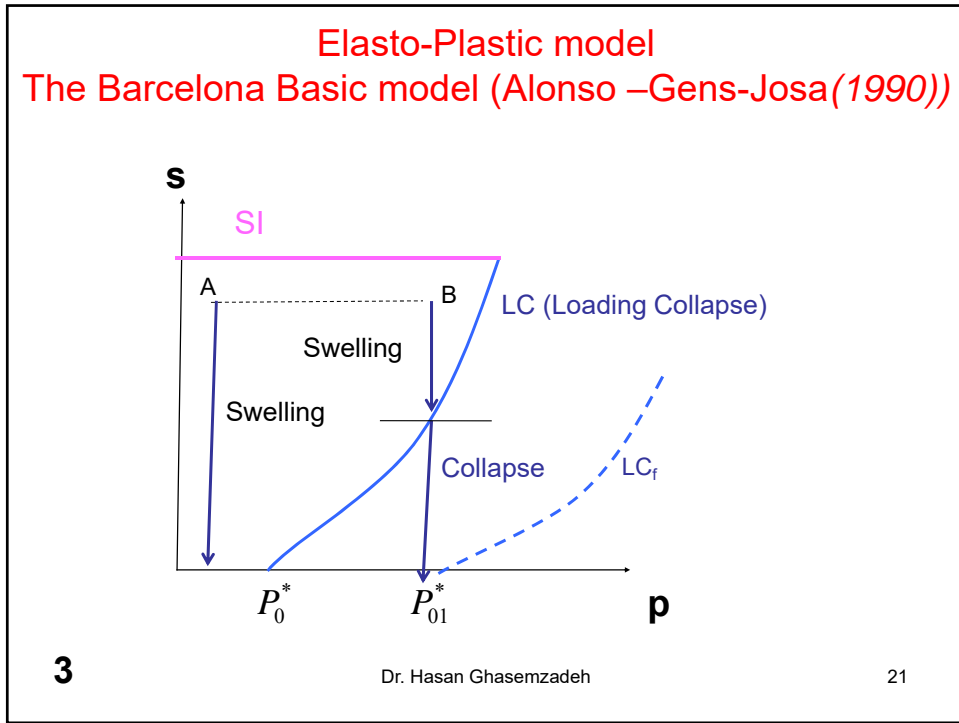
14

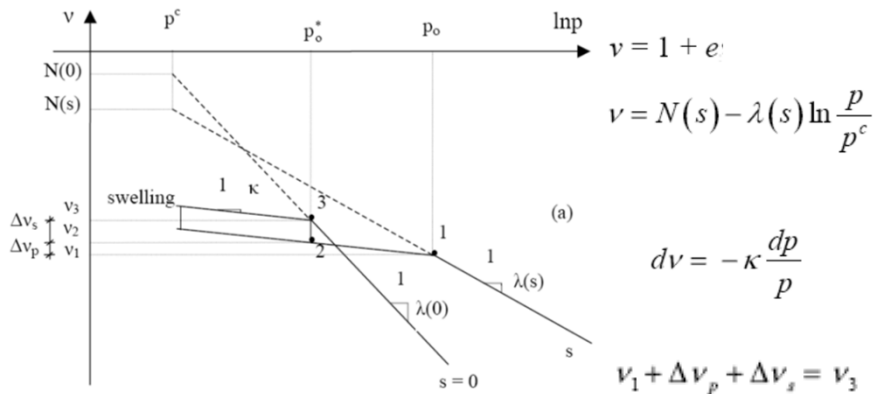

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

for partially saturated soils which are slightly or moderately expansive, such as partially saturated sands, silts, clayey sands, sandy clays and clays of low plasticity.

Dr. Hasan Ghasemzadeh

23

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

The change in the specific volume (v) of an unsaturated soil in response to suction (s) or mean stress (p)

$$dv = \frac{dN_s}{ds} ds - \lambda_{vp} \frac{d\bar{p}}{\bar{p}} - \ln \bar{p} \frac{d\lambda_{vp}}{ds} ds \quad (\text{Net stress, Alonso et al., 1990})$$

$$dv = \frac{dN_s}{ds} ds - \lambda_{vp} \frac{dp'}{p'} - \ln p' \frac{d\lambda_{vp}}{ds} ds \quad (\text{Effective stress})$$

$$dv = -\lambda_{vp} \frac{d\bar{p}}{\bar{p}} - \lambda_{vs} \frac{ds}{s} \quad (\text{Net stress, Fredlund & Rahardjo, 1993})$$

$$dv = -\lambda_{vp} \frac{d\bar{p}}{\bar{p} + s} - \lambda_{vs}(s) \frac{ds}{\bar{p} + s} \quad (\text{Net stress, Sheng et al., 2006})$$

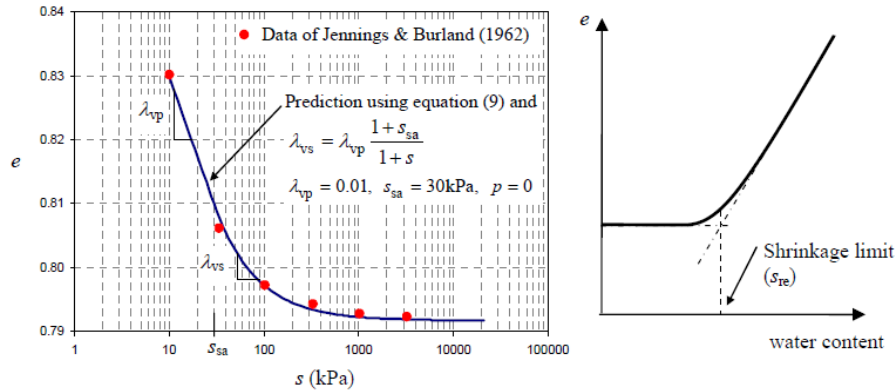
The slope λ_{vp} can be independent of suction, and the slope λ_{vs} varies between λ_{vp} for saturated states and zero for suctions above the residual suction

$$\frac{de}{e} = \begin{cases} -\lambda_{vp} \frac{d\bar{p}}{\bar{p} + p_{re} + s} - \lambda_{vs}(s) \frac{ds}{\bar{p} + p_{re} + s} & s \leq s_{re} \\ -\lambda_{vp} \frac{d\bar{p}}{\bar{p} + p_{re} + s_{re}} & s > s_{re} \end{cases} \quad \begin{matrix} \text{For sand} \\ \text{after Sheng \& Fredlund 2008} \end{matrix}$$

Dr. Hasan Ghasemzadeh

24

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

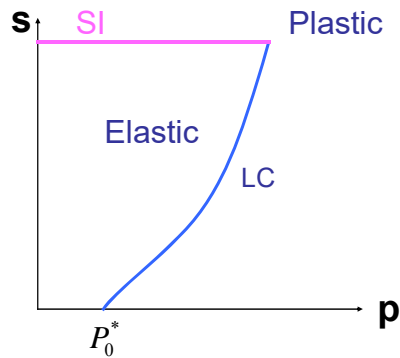

Schematic view of void ratio versus suction under zero net mean stress (s_{sa} : suction corresponding to full saturation, s_{re} : residual suction)

Dr. Hasan Ghasemzadeh

25

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

Elastic Deformation

$$d\varepsilon_v^e = \frac{\kappa}{v} \frac{dp}{p} + \frac{\kappa_s}{v} \frac{ds}{s + p_{atm}}$$

$$d\varepsilon_s^e = \frac{dq}{3G}$$

LC

$$\frac{p_0}{p_c} = \left(\frac{p_0^*}{p_c} \right)^{\frac{\lambda(0) - \kappa}{\lambda(s) - \kappa}}$$

$$\lambda(s) = \lambda(0) [(1-r) \exp(-\beta s) + r]$$

مقدار P_c معمولاً بین ۱۰ تا ۵۰ کیلو پاسکال است

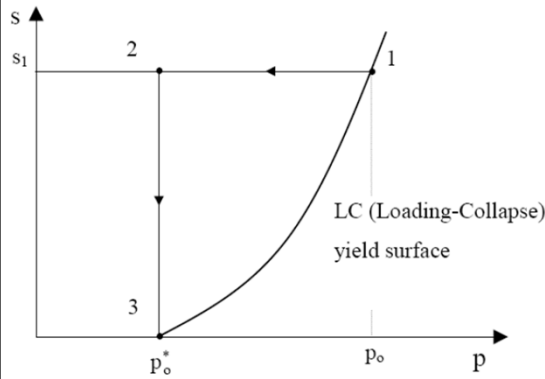
$$r = \frac{\lambda(s \rightarrow \infty)}{\lambda(0)}$$

مقدار β معمولاً بین ۰/۰۱ تا ۰/۰۳ بر کیلو پاسکال است

Dr. Hasan Ghasemzadeh

26

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

$$\Delta v_s = \kappa_s \ln \frac{s + p_{atm}}{p_{atm}}$$

(b)

$$\Delta v_p = \kappa \ln \frac{p_o}{p_o^*}$$

$$N(s) - \lambda(s) \ln \frac{p_o}{p^c} + \kappa \ln \frac{p_o}{p_o^*} + \kappa_s \ln \frac{s + p_{atm}}{p_{atm}} = N(0) - \lambda(0) \ln \frac{p_o^*}{p^c}$$

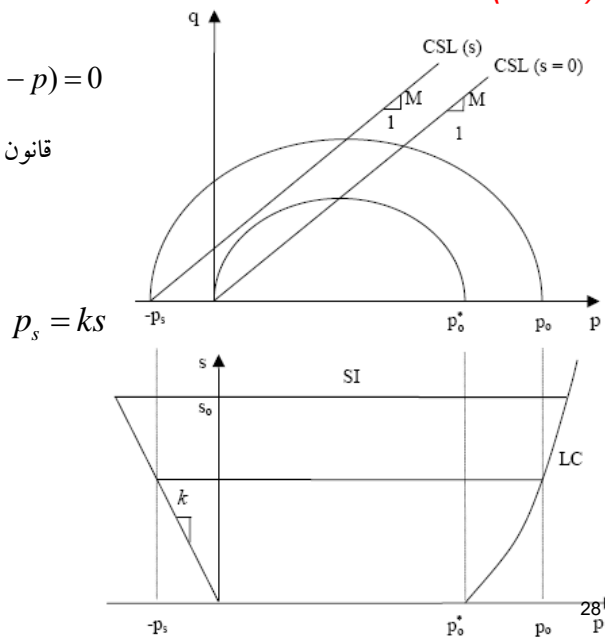
Dr. Hasan Ghasemzadeh

27

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

$$\alpha q^2 - M^2(p + p_s)(p_0 - p) = 0$$

$\alpha = 1$ قانون جریان همراه

Dr. Hasan Ghasemzadeh

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

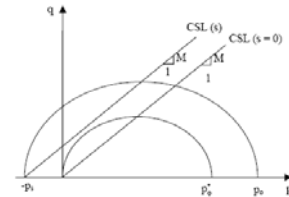
$$\alpha q^2 - M^2(p + p_s)(p_0 - p) = 0$$

$$p_s = ks$$

سطح تسلیم

Flow rule

جهت کرنش‌های خمیری را نشان می‌دهد که در حالت کلی عمود بر سطح پتانسیل است

$$\frac{d\varepsilon_s^p}{d\varepsilon_{vs}^p} = \frac{2q\alpha}{M^2(2p + p_s - p_0)}$$

برای قانون جریان همراه مقدار این پارامتر برابر یک است $\alpha = 1$

$$\alpha = \frac{M(M-9)(M-3)}{9(6-M)} \frac{1}{1 - \frac{\kappa}{\lambda(0)}}$$

قانون جریان غیرهمراه

29

Dr. Hasan Ghasemzadeh

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

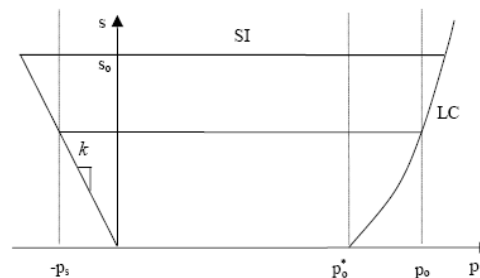
$$\alpha q^2 - M^2(p + p_s)(p_0 - p) = 0$$

$$p_s = ks$$

سطح تسلیم

Hardening

تغییرات سطح تسلیم را نشان می‌دهد

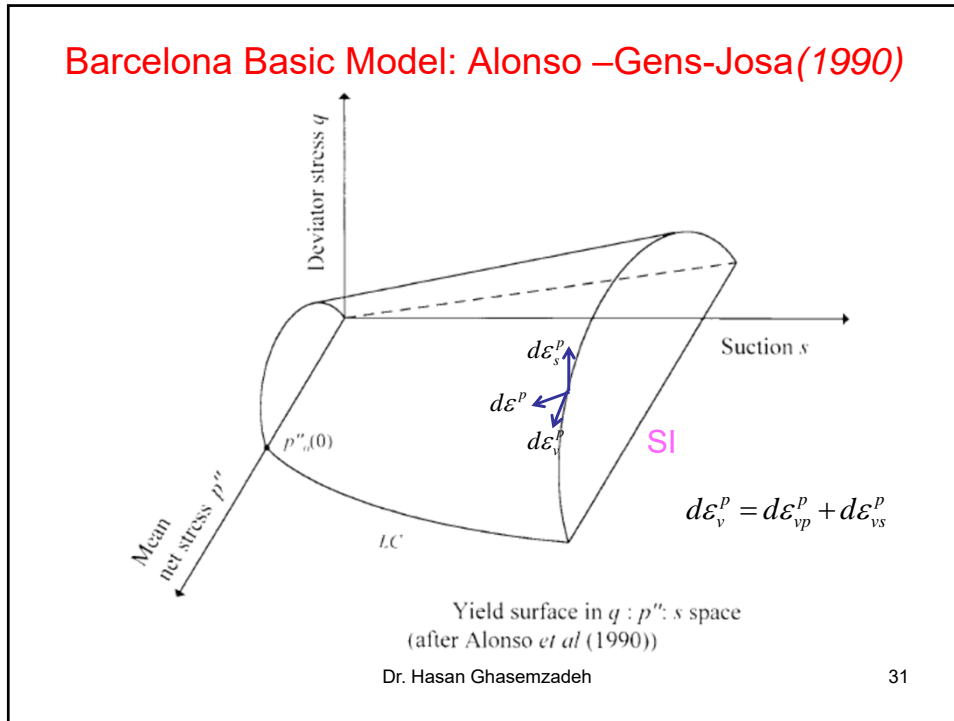

$$\frac{dp_0^*}{p_0^*} = \frac{v}{\lambda(0) - \kappa} d\varepsilon_v^p$$

$$\frac{ds_0}{s_0 + P_{am}} = \frac{v}{\lambda(s) - \kappa_s} d\varepsilon_{vs}^p$$

30

Dr. Hasan Ghasemzadeh

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

$$d\varepsilon_v^p = d\varepsilon_{vs}^p + d\varepsilon_{vp}^p$$

LC yield surface:
$$\frac{dp_0^*}{p_0^*} = \frac{v}{\lambda(0) - \kappa} d\varepsilon_v^p$$

SI yield surface:
$$\frac{ds_0}{(s_0 + p_{atm})} = \frac{v}{\lambda_s - \kappa_s} d\varepsilon_v^p$$

Dr. Hasan Ghasemzadeh 32

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

Increase of mean total stress, p :

$$\text{Elastic:} \quad d\varepsilon_{vp}^e = -\frac{dv}{v} = \frac{\kappa}{v} \frac{dp}{p}$$

$$\text{Total:} \quad d\varepsilon_{vp} = \frac{\lambda(s)}{v} \frac{dp_0}{p_0}$$

$$\text{Plastic:} \quad d\varepsilon_{vp}^p = \frac{\lambda(s) - \kappa}{v} \frac{dp_0}{p_0} = \frac{\lambda(0) - \kappa}{v} \frac{dp_0^*}{p_0^*}$$

Dr. Hasan Ghasemzadeh

33

Barcelona Basic Model: Alonso –Gens-Josa(1990)

Increase of suction, s :

$$\text{Elastic:} \quad d\varepsilon_{vs}^e = \frac{\kappa_s}{v} \frac{ds}{(s + p_{atm})}$$

$$\text{Total:} \quad d\varepsilon_{vs} = \frac{\lambda_s}{v} \frac{ds_0}{(s_0 + p_{atm})}$$

$$\text{Plastic:} \quad d\varepsilon_{vs}^p = \frac{\lambda_s - \kappa_s}{v} \frac{ds_0}{(s_0 + p_{atm})}$$

Dr. Hasan Ghasemzadeh

34

مثال

p^c (kPa)	30
β (kPa ⁻¹)	0.01
r	0.75
λ_0	0.2
λ_∞	0.15
κ_s	0.01
κ	0.02
λ_s	0.1
ϕ'	30
ϕ^b	25

خاک عادی تحکیم یافته با مشخصات زیر موجود می باشد رابطه $p^* - q - s$ را طبق مدل بارسلون پایه برای این خاک محاسبه کنید.

$$p^* = (\sigma_1 + \sigma_2 + \sigma_3) / 3 - p_a$$

$$M = \frac{(6 \sin \phi')}{(3 + \sin \phi')} = \frac{6 \sin 30}{3 + \sin 30} = 0.857$$

$$k = M \frac{\tan \phi^b}{\tan \phi'} = 0.857 \frac{\tan 25}{\tan 30} = 0.692$$

حل:

Dr. Hasan Ghasemzadeh

35

$$\alpha q^2 - M^2(p + p_s)(p_0 - p) = 0$$

مثال

p^c (kPa)	30
β (kPa ⁻¹)	0.01
r	0.75
λ_0	0.2
λ_∞	0.15
κ_s	0.01
κ	0.02
λ_s	0.1
ϕ'	30
ϕ^b	25

$$\lambda(s) = \lambda(0) [(1-r) \exp(-\beta s) + r] \quad \text{ادامه حل:}$$

$$\lambda_s = .2 \times ((1 - .75) \exp(-.01s)) = .05 \exp(-.01s)$$

$$p_c = p_0^* = 30 \quad \text{خاک عادی تحکیم یافته}$$

$$\frac{p_0}{p_c} = \left(\frac{p_0^*}{p_c} \right)^{\frac{\lambda(0)-\kappa}{\lambda(s)-\kappa}} = 30 \left(\frac{30}{30} \right)^{\frac{0.2-.002}{0.1-.002}} = 30 \text{ kPa}$$

$$p_s = ks = 0.692s$$

$$\alpha = \frac{M(M-9)(M-3)}{9(6-M)} \times \frac{\lambda_0}{\lambda_0 - k} = \frac{0.857(0.857-9)(0.857-3)}{9(6-0.857)} \times \frac{0.2}{0.2-0.02} = 0.359$$

$$\alpha q^2 - M^2(p + p_s)(p_0 - p) = 0$$

$$\rightarrow 0.359q^2 - 0.734(p + 0.692s)(30 - p) = 0$$

Dr. Hasan Ghasemzadeh

36

مساله

در صورتیکه در این خاک مکش برابر 20kPa باشد و بار گسترده 10 kN/m^2

بر آن وارد شود نسبت ظرفیت باربری خاک در حالت در نظر گرفتن مکش
به حالت در نظر نگرفتن مکش را حساب نمایید.